

**Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Warszawie**

Warszawa, dnia 13 kwietnia 2011 r.

**Pan
Karol Semik
Mazowiecki Kurator Oświaty**

LWA-4100-05-02 /2011
P/10/179

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 2 ust. 1 *ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli*¹, Najwyższa Izba Kontroli przeprowadziła w Kuratorium Oświaty w Warszawie², kontrolę wykonania budżetu państwa w 2010 r.

W związku z kontrolą, której wyniki przedstawione zostały w protokole podpisanym 28 marca 2011 r., Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Warszawie, stosownie do art. 60 *ustawy o NIK*, przekazuje Panu Kuratorowi niniejsze wystąpienie pokontrolne.

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie z zastrzeżeniami wykonanie planu finansowego w 2010 r. przez Kuratorium Oświaty w Warszawie.

NIK ocenia negatywnie z punktu widzenia legalności i gospodarności, nadzór Mazowieckiego Kuratora Oświaty³ nad likwidacją Gospodarstwa Pomocniczego Kuratorium.

1. Kuratorium nie planowało dochodów budżetowych w 2010 r. Uzyskane dochody w kwocie 5,2 tys. zł były o 58,5% niższe od dochodów osiągniętych w 2009 r. i pochodziły ze zwrotu kaucji w wysokości 8 151,9 zł, po rozwiązaniu przez Kuratorium umowy najmu⁴ z Zakładem Gospodarowania Nieruchomościami w Dzielnicy Śródmieście m. st. Warszawy (ZGN).

---

¹ Dz.U. z 2007 r. Nr 231, poz. 1701 ze zm., dalej także: *ustawa o NIK*.

² Dalej także: *Kuratorium*.

³ Dalej także: *Kurator*.

⁴ Umowa nr 220/Oz/08 z 20 sierpnia 2008 r.

W toku kontroli ustalono, że Kuratorium zaniżyło dochody budżetowe, przeznaczając część kwoty uzyskanej ze zwrotu kaucji na opłatę na rzecz ZGN, w wysokości 2 951,4 zł. Było to niezgodne z art. 11 ust. 1 *ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych*⁵ oraz z art. 19 ust. 2 obowiązującego w 2010 r. *rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 29 czerwca 2006 r. w sprawie gospodarki finansowej jednostek budżetowych, zakładów budżetowych i gospodarstw pomocniczych oraz trybu postępowania przy przekształcaniu w inną formę organizacyjno-prawną*⁶.

Kuratorium przekazało uzyskane dochody na rachunek budżetu państwa terminowo, zgodnie z § 4 ust. 1 *rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 29 czerwca 2006 r. w sprawie szczegółowego sposobu wykonywania budżetu państwa*⁷.

Należności ogółem Kuratorium w 2010 r. wyniosły 481,5 tys. zł, w tym zaległości netto stanowiły 98,9%, t.j. 476,3 tys. zł. Zaległości te powstały w wyniku rozliczeń z likwidowanym Gospodarstwem Pomocniczym, w tym 463,1 tys. zł stanowiły zaległości, które powstały w 2004 r. z powodu nieprzekazania przez Gospodarstwo Pomocnicze czynszu za wynajem nieruchomości przez Instytut Francuski. Kuratorium⁸ za pośrednictwem Wojewody Mazowieckiego wystąpiło do Ministra Skarbu Państwa z wnioskiem o umorzenie zadłużenia w kwocie 463,1 tys. zł. Wojewoda Mazowiecki⁹ odmówił nadania biegu sprawie i umorzenia należności.

Działania w celu wyegzekwowania zaległych należności wraz z odsetkami w łącznej kwocie 13,2 tys. zł, przejętych 31 sierpnia 2010 r. od Gospodarstwa Pomocniczego, Kuratorium podjęło w trakcie prowadzenia kontroli NIK, tj. po ponad 5 miesiącach.

2. Wydatki Kuratorium w 2010 r. wyniosły 22 330,6 tys. zł, co stanowiło 99,3% planu po zmianach. W 2010 r. Kuratorium nie poniosło wydatków majątkowych. Z otrzymanej w 2010 r. kwoty 22 494,3 tys. zł w dniu 31 grudnia 2010 r. zwrócono niewykorzystane środki w wysokości 163,7 tys. zł.

Szczegółowe badanie wydatków na zakup towarów i usług na łączną kwotę 536,6 tys. zł (2,4% wydatków ogółem) wykazało, że poniesiono je do wysokości kwot ujętych w planie finansowym na realizację zadań Kuratorium.

Ustalono, że Kurator dopuścił do poniesienia zbędnych wydatków w wysokości 589,8 zł w związku z koniecznością zapłaty odsetek za zwłokę, w tym 194,0 zł za opóźnienia

---

⁵ Dz.U. Nr 157, poz. 1240 ze zm.

⁶ Dz.U. Nr 116, poz. 783 ze zm.

⁷ Dz.U. Nr 116, poz. 784 ze zm.

⁸ Pismo nr KO.ADM.WK. 071-29/09 z 18 maja 2009 r.

⁹ Pismo nr FIN.VI.0718/104/09 z 2 lipca 2009 r.

w przekazywaniu wpłat na Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych oraz 395,8 zł za nieterminowe opłacanie faktur.

Badanie postępowania o udzielenie zamówienia publicznego o wartości szacunkowej 300 tys. zł na zakup usług szkoleniowych finansowany ze środków na doskonalenie nauczycieli w 2010 r. na terenie województwa mazowieckiego, wykazało że zostało ono przeprowadzone zgodnie z wymogami *ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych*¹⁰. (Pzp).

3. NIK ocenia pozytywnie z zastrzeżeniami organizację systemu rachunkowości w Kuratorium w 2010 r.

3.1. W jednostce obowiązywała aktualna dokumentacja, opisująca zasady rachunkowości zgodnie art. 10 ust. 1 *ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości*¹¹ (UoR), wprowadzona zarządzeniem nr 143 Mazowieckiego Kuratora Oświaty z dnia 30 grudnia 2009 r.

W toku kontroli ustalono, że w zakładowym planie kont Kuratorium nie zostały wyodrębnione konta: 015 „Mienie zlikwidowanych jednostek” i 855 „Fundusz mienia zlikwidowanych jednostek”, mimo że w 2010 r. była prowadzona likwidacja Gospodarstwa Pomocniczego. Nieuwzględnienie przywołanych kont w planie kont było niezgodne z § 15 ust. 1 pkt 1 *rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 5 lipca 2010 r. w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej*¹² oraz załącznikiem nr 3 do wymienionego *rozporządzenia*.

3.2. NIK wydaje opinię pozytywną z zastrzeżeniami w zakresie zgodności (poprawności formalnej dowodów i zapisów księgowych) oraz opinię pozytywną dla wiarygodności ksiąg rachunkowych, w odniesieniu do sprawozdawczości bieżącej i rocznej.

Badanie skuteczności systemu księgowości oraz wiarygodności ksiąg rachunkowych Kuratorium zostało przeprowadzone na próbie losowej 103 zapisów księgowych o łącznej wartości 520,9 tys. zł, dobranych metodą monetarną (MUS)¹³ oraz 11 zapisów księgowych o łącznej wartości 15,8 tys. zł dobranych metodą doboru celowego. Badana populacja obejmowała 3 489 zapisów o łącznej wartości 2 884,9 tys. zł.

---

¹⁰ Dz.U. z 2010 r., Nr 113, poz. 759 ze zm.

¹¹ Dz.U. z 2009 r. Nr 152, poz. 1223 ze zm.

¹² Dz.U. Nr 128, poz. 861

¹³ Monetary Unit Sampling. Prawdopodobieństwo wylosowania dowodu księgowego jest proporcjonalne do wartości operacji udokumentowanej tym dowodem.

W wyniku badania stwierdzono błędy o charakterze systematycznym, które nie miały jednak wpływu na sprawozdawczość:

- dowody księgowe nie zawierały zakwalifikowania do ujęcia w księgach rachunkowych przez wskazanie miesiąca, co było niezgodne z art. 21 ust. 1 pkt 6 *UoR*,
- dowody księgowe wprowadzono do ksiąg rachunkowych dopiero po dokonaniu zapłaty, co było niezgodne z art. 6 *UoR*, z którego wynika, że w księgach rachunkowych jednostki należy ująć m.in. obciążające ją koszty, niezależnie od terminu ich zapłaty.

4. NIK wydaje opinię pozytywną w odniesieniu do rocznych sprawozdań budżetowych sporządzonych przez Kuratorium: o stanie środków na rachunkach bankowych (Rb-23), z wykonania planu wydatków budżetu państwa (Rb-28) oraz kwartalnych sprawozdań o stanie należności (Rb-N), o stanie zobowiązań wg tytułów dłużnych oraz poręczeń i gwarancji (Rb-Z). W ocenie NIK, wymienione sprawozdania przedstawiają prawdziwy i rzetelny obraz dochodów, wydatków, należności i zobowiązań.

W miesięcznym sprawozdaniu Rb-27 za okres od początku roku do 30 września 2010 r., Kuratorium nie wykazało kwoty 12,8 tys. zł należności przejętych 31 sierpnia 2010 r. od zlikwidowanego Gospodarstwa Pomocniczego.

Roczne sprawozdanie Rb-27 z wykonania planu dochodów budżetowych za okres od początku roku do 31 grudnia 2010 r. było sporządzone niezgodnie z ewidencją księgową. W sprawozdaniu nie ujęto należności w kwocie 5,2 tys. zł, a ponadto niezgodnie z klasyfikacją budżetową, należność w kwocie 463,1 tys. zł została wykazana w niewłaściwym paragrafie dochodów. Sprawozdanie zostało skorygowane w trakcie kontroli NIK.

5. NIK ocenia negatywnie sposób przechowywanie przez Kuratorium środków w łącznej wysokości 14,2 tys. zł wpłaconych przez 3 wykonawców jako zabezpieczenia należytego wykonania umów. Środki te były przechowywane w okresach od 13 do 27 miesięcy na nieoprocentowanym rachunku bankowym sum depozytowych. Przechowywanie tych środków na nieoprocentowanym rachunku było niezgodne z art. 148 ust. 5 *ustawy Pzp*.

Z naruszeniem 30-dniowego terminu określonego w art. 151 ust. 1 i 2 *ustawy Pzp* w dwóch przypadkach środki w łącznej wysokości 10,5 tys. zł zwrócono wykonawcom z opóźnieniem od 139 do 368 dni.

Ponadto, według stanu na 31 grudnia 2010 r., na nieoprocentowanym rachunku sum depozytowych Kuratorium przechowywano m.in. niewiadomego pochodzenia kwotę 18,1 tys. zł wpłaconą w 1993 r.

6. Ustalenia kontroli NIK wskazują na istotne nieprawidłowości w działaniach Mazowieckiego Kuratora Oświaty, podejmowanych w celu likwidacji Gospodarstwa Pomocniczego w latach 2008-2010.

6.1. Gospodarstwo od 2007 r. nie pokrywało kosztów swojej działalności z uzyskiwanych przychodów własnych, wykazując straty, które systematycznie ulegały zwiększeniu. Na koniec 2007 r. strata Gospodarstwa wyniosła 161,7 tys. zł, a zobowiązania 553,4 tys. zł, na koniec 2009 r. strata wzrosła do 586,7 tys. zł, a zobowiązania do 1 203,8 tys. zł.

Dopiero 16 listopada 2009 r. Mazowiecki Kurator Oświaty zwrócił się do Wojewody Mazowieckiego o zgodę na rozpoczęcie z dniem 1 grudnia 2009 r. procesu likwidacji Gospodarstwa Pomocniczego.

Zwłoka w rozpoczęciu działań w zakresie likwidacji Gospodarstwa stanowiła naruszenie § 63 powołanego wyżej *rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 29 czerwca 2006 r. w sprawie gospodarki finansowej jednostek budżetowych.*, zgodnie z którym, jeżeli Gospodarstwo nie spełniało warunków samofinansowania określonych w art. 26 ust. 2 obowiązującej wówczas *ustawy z dnia 30 czerwca 2005 r. o finansach publicznych*¹⁴, Mazowiecki Kurator Oświaty był zobowiązany do zlikwidowania tej jednostki, po uprzednim uzyskaniu zgody Wojewody Mazowieckiego, nie później niż do 31 grudnia danego roku budżetowego.

NIK zwraca uwagę na fakt, że Wojewoda Mazowiecki negatywnie oceniał zasadność funkcjonowania Gospodarstwa Pomocniczego. W pismach z 30 maja 2007 r., 8 sierpnia 2008 r. i 2 lipca 2009 r., kierowanych do Mazowieckiego Kuratora Oświaty, Wojewoda wskazywał, że dalsze funkcjonowanie Gospodarstwa jest niecelowe, a środki na jego likwidację powinny pochodzić z budżetu Kuratorium. Wojewoda sugerował, aby wydatki na likwidację umieścić w projekcie planu wydatków Kuratorium na 2008 r., następnie na 2009 r. i ostatecznie polecił zlikwidowanie Gospodarstwa do 31 grudnia 2009 r.

Kuratorium nie umieściło wydatków na likwidację Gospodarstwa w projekcie planu finansowego na 2008 r. i na 2009 r. Po raz pierwszy Kuratorium przewidziało wydatki na ten cel w projekcie planu finansowego na 2010 r.¹⁵

Zdaniem NIK, opóźnienie w likwidacji przynoszącego straty Gospodarstwa, spowodowało konieczność pokrycia jego zobowiązań środkami z budżetu państwa w kwocie ponad 1 450 tys. zł. Do końca 2010 r. Kuratorium uregulowało 518,6 tys. zł, a 933,5 tys. zł stanowi-

---

¹⁴ Dz.U. Nr 249, poz. 2104 ze zm.

¹⁵ W projekcie planu finansowego sporządzonego 27 listopada 2009 r., Kuratorium przewidziało kwotę 1 500 tys. zł w § 4160 Pokrycie ujemnego wyniku finansowego i przejętych zobowiązań po likwidowanych jednostkach zaliczonych do sektora finansów publicznych, jednak w planie finansowym budżetu województwa mazowieckiego, podpisanym przez Wojewodę Mazowieckiego 25 lutego 2010 r. oraz w planie finansowym Kuratorium na 2010 r. z 8 marca 2010 r., środki w § 4160 nie zostały ujęte.

ły zobowiązania wymagalne, w tym 470,5 tys. zł wobec kontrahentów i ZUS systematycznie doliczających należne odsetki.

6.2. Wyniki kontroli wykazały, iż nadzór Mazowieckiego Kuratora Oświaty nad funkcjonowaniem Gospodarstwa Pomocniczego¹⁶ był niedostateczny. Dyrektor Gospodarstwa Pomocniczego od stycznia 2008 r. nie regulował należnych składek ZUS, co doprowadziło do powstania zobowiązań wg stanu na 30 listopada 2009 r. w kwocie 262,6 tys. zł (łącznie z odsetkami), w tym z tytułu ubezpieczeń społecznych – 193,5 tys. zł nieopłacanych od maja 2008 r., ubezpieczeń zdrowotnych – 52,1 tys. zł nieopłacanych od stycznia 2008 r. oraz z tytułu wpłat na Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych FP i FGŚP – 17,0 tys. zł nieopłacanych od stycznia 2008 r.

Mazowiecki Kurator Oświaty dopiero z dniem 1 grudnia 2009 r., rozwiązał umowę o pracę z Dyrektorem Gospodarstwa Pomocniczego.

6.3. Mazowiecki Kurator Oświaty nie zapewnił skutecznego nadzoru nad działalnością Likwidatora Gospodarstwa Pomocniczego.

Niezgodnie z zarządzeniem nr 130 Mazowieckiego Kuratora Oświaty z 3 grudnia 2009 r. w sprawie likwidacji Gospodarstwa Pomocniczego, proces likwidacyjny nie został zakończony do 30 czerwca 2010 r. Mazowiecki Kurator Oświaty nie podjął w ramach nadzoru żadnych skutecznych i udokumentowanych działań wobec Likwidator Gospodarstwa¹⁷, pomimo że od początku działalności nie realizowała „Harmonogramu czynności likwidacyjnych”, tj.:

- nie przedstawiła dokumentów świadczących o rozpoczęciu likwidacji, w tym bilansu otwarcia likwidacji Gospodarstwa, wykazu umów cywilnoprawnych obowiązujących na dzień otwarcia likwidacji oraz dokumentów świadczących o zawiadomieniu kontrahentów i banku o rozpoczęciu likwidacji, co zobowiązana była zrobić do końca stycznia 2010 r.,
- nie przekazała do Kuratorium dokumentacji spraw niezakończonych, należności i zobowiązań Gospodarstwa, nie rozliczyła umów cywilnoprawnych i nie zamknęła rachunku bankowego, co wg Harmonogramu zobowiązana była zrobić do końca czerwca 2010 r.

Pan Mariusz Dobijański, I Mazowiecki Wicekurator Oświaty dopiero 28 lipca i 18 sierpnia skierował do Likwidator pismo z żądaniem dostarczenia brakujących dokumentów. Mazowiecki Kurator Oświaty przedłużył okres likwidacji Gospodarstwa do dnia 31 sierpnia

---

¹⁶ Wynikający z § 3 statutu Gospodarstwa, stanowiącego załącznik do decyzji nr 19 Mazowieckiego Kuratora Oświaty z 16 kwietnia 2004 r.

¹⁷ Likwidator działała na podstawie umowy zlecenia obowiązującej od 2 stycznia do 30 czerwca 2010 r.

2010 r.¹⁸, przy czym podczas spotkania z Likwidator 2 września 2010 r., ustalono zakres spraw niezafatwionych.

6.4. W przywołanym zarządzeniu nr 130 w sprawie likwidacji Gospodarstwa oraz „Harmonogramie czynności likwidacyjnych” Mazowiecki Kurator Oświaty nie ustalił zasad i terminów rozdysponowania rzeczowych składników majątkowych.

Nieprecyzyjne określenie zasad likwidacji Gospodarstwa przez Kuratora umożliwiło Likwidator podejmowanie decyzji o zbywaniu mienia bez sporządzania stosownej dokumentacji, świadczącej o podejmowaniu prób uzyskania najkorzystniejszych ofert. Ustalono, że Likwidator doprowadziła do przekazania na złom za 560 zł maszyn i wyposażenia, których wartość netto na dzień 4 stycznia 2010 r. wynosiła 5,6 tys. zł¹⁹.

Stwierdzono również przekazanie z Gospodarstwa do Kuratorium 3 zestawów komputerowych wraz z programami i licencjami bez podpisania protokołu zdawczo-odbiorczego.

6.5. Brak dostatecznego nadzoru nad działalnością Likwidator spowodował m.in., że do czasu zakończenia kontroli NIK Kuratorium nie otrzymało bilansu zamknięcia i ewidencji księgowej Gospodarstwa, sprawozdania końcowego z likwidacji, dokumentacji ZUS, deklaracji podatkowych oraz sprawozdań Rb-31, Rb-N, Rb-Z i Rb-70 sporządzonych na dzień zakończenia likwidacji.

Mazowiecki Kurator Oświaty dopiero 29 grudnia 2010 r. skierował do Prokuratury Rejonowej w Warszawie Śródmieście zawiadomienie o podejrzeniu popełnienia przestępstwa przez Likwidator, polegającego na ukrywaniu dokumentów niezbędnych do zakończenia procesu likwidacji Gospodarstwa oraz wyrządzeniu wskutek tego szkody majątkowej.

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi, Najwyższa Izba Kontroli wnosi o:

1. Zaliczanie zwrotów wydatków z lat ubiegłych na dochody budżetowe.
2. Terminowe regulowanie zobowiązań Kuratorium i wyeliminowanie wydatków na zapłatę odsetek.
3. Dostosowanie zakładowego planu kont do wymogów ww. rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 5 lipca 2010 r.
4. Wskazywanie na dokumentach księgowych miesiąca księgowania zgodnie z wymogami art. 21 ust. 1 pkt 6 *UoR* oraz terminowe wprowadzanie do ksiąg rachunkowych dowodów dokumentujących wydatki.

---

¹⁸ Zarządzenie 106 Mazowieckiego Kuratora Oświaty z dnia 28 września 2010 r. zmieniające zarządzenie w sprawie likwidacji Gospodarstwa Pomocniczego w Kuratorium Oświaty w Warszawie

¹⁹ Wg „Tabeli amortyzacyjnej środków trwałych za I półrocze 2010 r.” z 30 grudnia 2009 r. wartość netto 24 środków trwałych Gospodarstwa wyniosła 5 611,79 zł, w tym 22 maszyn i urządzeń – 0 zł, maszyny Romayor – 1 459,24 zł, wiertarki – 4 152,55 zł.

5. Przechowywanie środków z tytułu zabezpieczenia należytego wykonania umów na oprocentowanym rachunku bankowym sum depozytowych i terminowe ich zwracanie.
6. Rozliczenie kwoty 18,1 tys. zł pozostającej na rachunku sum depozytowych.
7. Kontynuowanie działań w celu uregulowania zobowiązań przejętych od Gospodarstwa Pomocniczego.
8. Doprowadzenie do zakończenia procesu likwidacji Gospodarstwa Pomocniczego.

Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 62 ust. 1 *ustawy o NIK*, oczekuje od Pana Kuratora w terminie 14 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, informacji o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków, bądź o działaniach podjętych w celu realizacji wniosków lub przyczynach nie podjęcia takich działań.

Stosownie do art. 61 ust. 1 *ustawy o NIK*, w terminie 7 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, przysługuje Panu prawo zgłoszenia na piśmie do dyrektora Delegatury NIK w Warszawie umotywowanych zastrzeżeń w sprawie ocen, uwag i wniosków zawartych w tym wystąpieniu.

W razie zgłoszenia zastrzeżeń, zgodnie z art. 62 ust. 2 *ustawy o NIK*, termin nadesłania informacji, o którym mowa wyżej, liczy się od dnia otrzymania ostatecznej uchwały właściwej Komisji NIK.